

סקר מכון שקאקי מצביע על שחיקת מה בתמיכה בחמאס "ובהתנגדות החמושה"

24 במרץ 2024

כללי

ב-20 במרץ 2024 פרסם מכון PSR, בראשות ד"ר ח'ליל שקאקי, את עיקרי ממצאי הסקר הרבעוני שנערך בין 5-10 במרץ 2024 בקרב תושבי יהודה, שומרון ורצועת עזה. זהו הסקר השני שמבצע המכון בעיצומה של המלחמה ברצועת עזה. הסקר דגם 1,580 מבוגרים מתוכם רואיינו פנים אל פנים 830 בני אדם מ-83 מקומות ביהודה ושומרון ו-750 ברצועת עזה.

עורכי הסקר ציינו כי הסקר ברצועת עזה נערך בתנאים מגבילים וכי במטרה להבטיח את שלומם של אוספי הנתונים, הוגבלו הראיונות עם תושבי רצועת עזה לאזורים ספציפיים שבהם לא התקיימה לחימה יומיומית. אזורים אלו כללו את רפיח, חלקים מאזור ח'אן יונס, מרכז רצועת עזה וכל המחסות בהם מתגוררים תושבים באזורים אלו. בשל המלחמה לא בוצע הסקר באזור צפון עזה, בחלקים במרכז רצועת עזה ובחלקים באזור ח'אן יונס שבהם התקיימה לחימה יומיומית או נוכחות צבאית ישראלית.

ממצאי הסקר עולות מספר מסקנות:

נרשמה ירידה הן ביהודה ושומרון והן ברצועת עזה ברמת התמיכה בחמאס ובהתנגדות החמושה. כך, שיעור התומכים בתנועת חמאס ברצועת ירד מ-42% בדצמבר 2023, ל-34% בסקר הנוכחי וביהודה ושומרון מ-44% ל-35%. התמיכה בדרך "המאבק המזוין" לשם מימוש המטרות הפלסטיניות ירדה ברצועת ב-17% מ-68% ל-39% וביהודה ושומרון ב-17% מ-68% ל-51%.

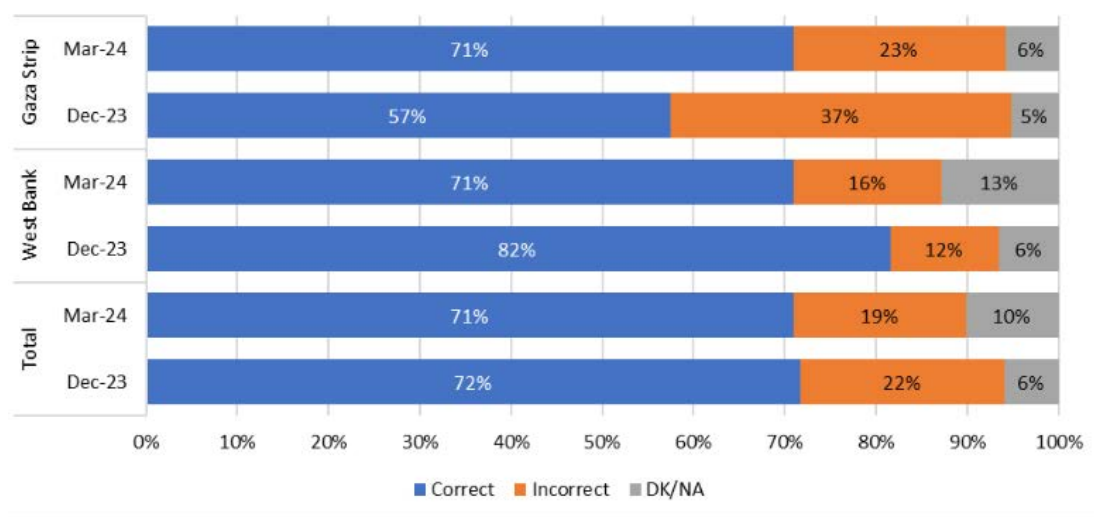
בחלק מהתשובות ניכרת התחזקות באמון בחמאס ברצועת עזה. כך למשל שיעור הסבורים כי חמאס תצא מנצחת מהמלחמה עלה ב-6% לשיעור של 56% ואילו ביהודה ושומרון ירד שיעור זה ב-14% ל-69%. גם התמיכה בהחלטת חמאס לצאת למתקפה ב-7 באוקטובר ירדה בקרב הנשאלים ביהודה ושומרון ב-11% לעומת הסקר שנערך בדצמבר 2023 אך עדיין עומד על שיעור גבוה של 71%. ברצועת עזה שיעור התמיכה בהחלטה עלה ב-14% והוא עומד על 71%.

בדומה לסקר הקודם, 55% ברצועת עזה דיווחו כי אין להם די מזון. 70% מהנשאלים המתגוררים במחסות ברצועת עזה דיווחו כי חלוקת המזון מושפעת משיוך פוליטי וכי היא נעשית בצורה לא הוגנת.

לגבי השפעת המלחמה על מאזן הכוחות הפנימי הפלסטיני, מצביע הסקר על שינוי משמעותי לעומת הסקר הקודם. רק שליש מבין הפלסטינים תומכים בחמאס. הירידה הייתה כמעט שווה ביהודה ושומרון וברצועת עזה. יחד עם זאת, תנועת פתח לא נהנתה מהירידה בתמיכה בחמאס, והתמיכה בה נותרה ללא שינוי בהשוואה לסקר הקודם.

פירוט חלק מהמצאים¹

◀ **האם החלטת חמאס לצאת למתקפת ה-7 באוקטובר הייתה נכונה:** רוב מכריע של 71%, לעומת 72% בסקר מדצמבר 2023, מצדדים ביציאה למתקפה ומצדיקים אותה. עם זאת, למרות יציבות התגובה הכוללת, הממצאים מראים שינוי משמעותי כאשר חלה ירידה בקרב תושבי יהודה ושומרון לגבי נכונות ההחלטה ועלייה ברצועת עזה.

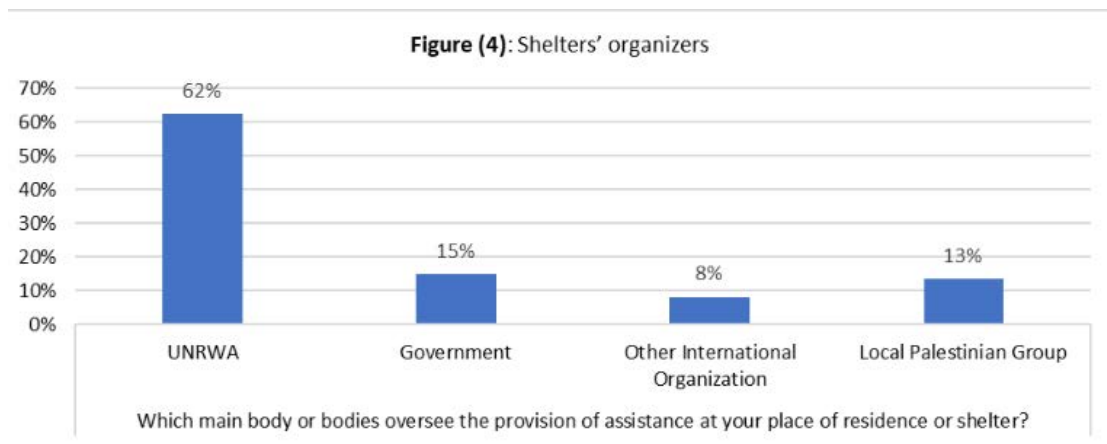
ממצאי השאלה האם החלטת חמאס לצאת למתקפת ה-7 באוקטובר הייתה נכונה

◀ **הפסקת אש:** בעוד שמחצית מתושבי יהודה ושומרון אופטימיים לגבי הפסקת אש קרובה, רק מעט יותר מרבע מתושבי רצועת עזה מביעים את אותה ציפייה. אחוז גבוה מקרב תושבי רצועת עזה (38%) צופה שהמלחמה תימשך. אולם באופן מפתיע, בעוד שפחות תושבי יהודה ושומרון מצפים שחמאס ינצח, בהשוואה לממצאים לפני שלושה חודשים, בקרב תושבי רצועת עזה האמונה שישראל תנצח במלחמה ירדה בשליש.

◀ **המצב ההומניטארי ברצועת עזה:** רק 44% מתושבי הרצועה, מדווחים שיש להם מספיק אוכל ליום או יומיים ו-55% אומרים שאין להם. ממצאים אלה כמעט זהים לממצאי הסקר הקודם.² רק 19% מתושבי הרצועה אומרים שהם יכולים להגיע למקום שבו יש להם גישה לסיוע; עוד 77% אומרים שהם יכולים אבל עם קושי או סיכון גדול, ו-4% אומרים שהם לא יכולים כלל. לגבי זהות האחראים לסיוע השיבו רובם (62%) אונר"א, 15% אמרו שזוהי ממשלה, 13% אמרו קבוצה פלסטינית מקומית ו-8% ציינו ארגון בינלאומי אחר.

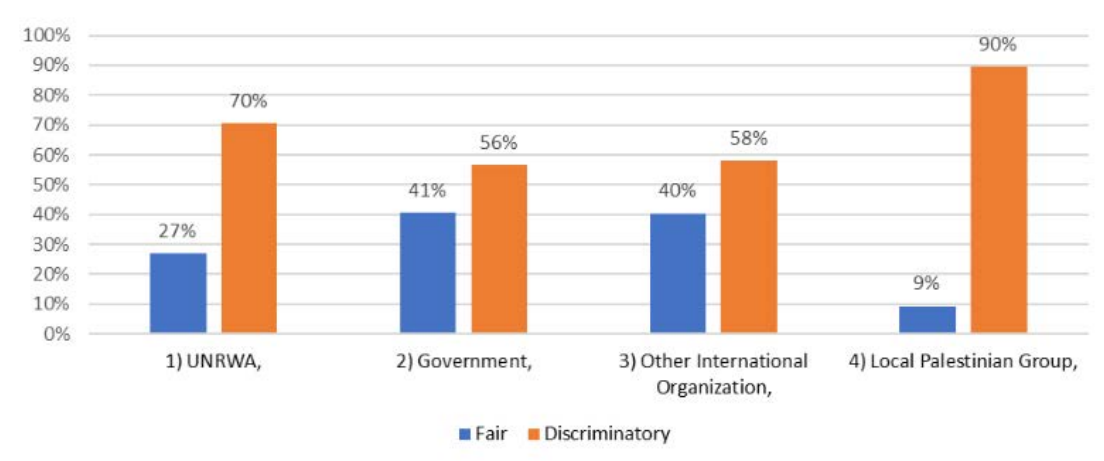
¹ Public Opinion Poll No (91) | PCPSR

² בהקשר זה יש לזכור כי הסקר ברצועת עזה היה חלקי וכי לא התקיימו ראיונות בצפון רצועת עזה ובאזורי לחימה נוספים.

התפלגות התשובות לגבי הארגונים המסייעים

◀ **בתשובה לשאלה אודות ההוגנות בחלוקת הסיוע לתושבים העקורים הנמצאים כיום במחסות. הרוב המכריע (70%) אמרו שהחלוקה מפלה. רק 27% אמרו שחלוקה היא הוגנת.** התלונות הרבות ביותר (90%) הגיעו מאלה שנמצאים במקלטים שאורגנו על ידי קבוצות פלסטיניות מקומיות, ואחריהן אלה שאורגנו על ידי אונר"א, ארגונים בינלאומיים אחרים והממשלה.

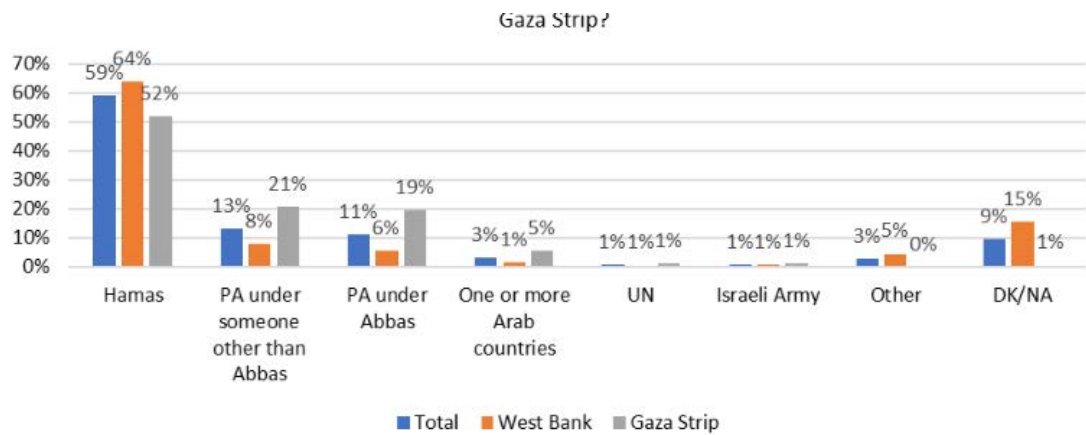

התפלגות התשובות לגבי הוגנות חלוקת הסיוע

◀ רוב של 64% (לעומת 52% לפני שלושה חודשים) מאשים את ישראל בסבל הנוכחי של תושבי הרצועה. 20% (לעומת 26% לפני שלושה חודשים) מטילים את האשמה על ארה"ב; רק 7% (לעומת 11% לפני שלושה חודשים) מטילים את האשמה על חמאס, ו-6% (לעומת 9% לפני שלושה חודשים) מאשימים את הרשות הפלסטינית. בהקשר זה יש לציין שאחוז תושבי רצועת עזה המטילים את האשמה על חמאס ירד מ-19% ל-9%.

◀ **הגורם שינצח במלחמה הנוכחית:** הרוב המכריע (64%) סבור שחמאס תנצח, אבל הוא קצת יותר קטן ממצאי הסקר הקודם לפני שלושה חודשים (70%). מבין הנשאלים יותר תושבי רצועת עזה מצפים לניצחון חמאס מאשר לפני שלושה חודשים, 56% לעומת 50%. זאת, לעומת פחות תושבי יהודה ושומרון מצפים שחמאס תנצח 69% לעומת 83% בסקר הקודם.

◀ **"היום שאחרי":** 59% (64% ביהודה ושומרון ו-52% ברצועה) סבורים שמי שתשלוט לאחר המלחמה תהיה חמאס. זוהי ירידת מה בהשוואה לממצאים לפני שלושה חודשים. רק 5% חושבים שצה"ל ישלוט; 9% בחרו ברשות הפלסטינית בשליטת אבו מאזן, ועוד 9% בחרו ברשות הפלסטינית ללא אבו מאזן; 2% בחרו במדינה ערבית אחת או יותר; ו-2% בחרו באו"ם.

הגורם השולט "ביום שאחרי"

◀ **שביעות רצון ממנהיגים:** שביעות הרצון מחמאס ויחיא אלסינואר נותרה גבוהה מאוד. לעומת זאת, שביעות הרצון מפתח ומאבו מאזן נותרה נמוכה. יצוין כי חלה עלייה בתמיכה במרואן אלברע'ות'. בבחירות לנשיאות נגד אבו מאזן ואסמאעיל הניה והוא זוכה ברוב בבחירות. בהתמודדות בין אלברע'ות' לניה זוכה אלברע'ות' ביותר מ-60% מהמצביעים המשתתפים. יחד עם זאת בהתמודדות בין הניה לבין אבו מאזן זוכה הניה ב-70% מקולות המצביעים המשתתפים.

◀ **התפטרות ממשלת מחמד אשתיה:** התפטרות ממשלת הרשות אינה נתפסת כסימן לרפורמה והרוב המכריע דוחה את מינויו של מחמד מוצטפא לראש הממשלה. יותר מ-60% מהציבור רוצה ממשלה שאינה בשליטת מפלגה פוליטית וגם לא בשליטת אבו מאזן. שני שלישים ממשיכים להביע את הדעה שהרשות הפלסטינית מהווה כעת נטל על העם הפלסטיני והרוב בעד פירוקה.

◀ **פעילות דרום אפריקה:** הרוב המכריע מרוצה מהמאמצים שעושה דרום אפריקה להביא את ישראל לבית הדין הבינלאומי לצדק (ICJ) ולהאשים אותה ברצח עם. שני שלישים מהציבור הביעו חוסר שביעות רצון מהחלטת בית המשפט שלא ביקשה מישראל לקיים הפסקת אש. יתרה מכך, פחות מ-40% סבורים שבית הדין הבינלאומי ירשיע בסופו של דבר את ישראל ברצח עם. אבל גם אם ישראל תורשע, יותר מ-70% מהפלסטינים חושבים שישראל לא תבצע הערכה מחדש לגבי המשך "הכיבוש" שלה בשטחים הפלסטיניים.